

نقش سازمان های مردم نهاد در توسعه شهر دانش محور

بدون شک یکی از مولفه های مهم توسعه دانش بنیان شهرها نقش سازمان های مردم نهاد و به زبانی دیگر، NGOها هستند.

لذا باید محیط کسب و کار و نیازهای بازار دو عامل بسیار مهم هستند که باید به دقت مورد تجزیه و تحلیل قرار گیرد.

در طول اجرای ابتکار عمل شهرهای دانشی، بخش خصوصی و NGO ها نقش مهمی را ایفا می کنند تعهد آنها به برنامه استراتژیک و حمایت فعال آنها از اجرای پروژه ها در تبدیل شهر به یک شهر دانشی کمک خواهد کرد. پشتیبانی سیاسی و قانونی، رفع موانع فرهنگی، گسترش آزادی های اجتماعی و توسعه حقوق بشر در موفقیت شهرهای دانایی محور نیز موثر هستند اکثر شهرها نمی توانند تبدیل به یک شهر دانشی موفق بشوند زیرا خط مشی گذاران بافت و محیط آنها را نادیده گرفته اند بنابراین باید درک عمیقی از واقعیت های اقتصاد محلی وجود داشته باشد و سپس ارزیابی از نقاط قوت و ضعف و مسیر توسعه اقتصادی انجام شود همچنین شهرها نمی توانند تاریخ خود را نادیده بگیرند و یا از ویژگی های که واقعا آنها را متمایز می سازد فرار کنند.

همانطور که پیتر سنگه در کتاب فرمان پنجم بر یادگیری سازمانی تاکید می کند یادگیری شهرها نیز مفهومی جدید است که پا به عرصه مطالعات شهری گذاشته است نرخ تغییرات و افزایش فشارهای رقابتی باعث شده است تا یادگیری سازمانی بیشتر مد نظر قرار گیرد همچنین این دو مولفه می تواند برای شهرها مصداق داشته باشد همانطور که سازمان ها برای بقا و واکنش در برابر تغییرات نیازمند یادگیری هستند شهرها هم به منظور رفع چالش های پیش رو باید یادگیری خود را افزایش دهند. یک شهر یادگیرنده همانند یک سازمان یادگیرنده نیازمند فضایی است تا از طریق محاوره و با زخورد، یادگیری فردی و گروهی را توسعه دهد. شهری که می خواهد به سوی شهر دانشی حرکت کند باید ساکنین خود را برای تبدیل شدن به شهروندان دانشی توانمند سازد (GOLDBERG ETAL2006)

برخی از شهرهای پیشرفته حتی پا را از یادگیری شهری فراتر گذاشته اند و به دنبال یادگیری سریع هستند و مقوله شهرهای تند آموز وارد ادبیات مدیریت شهری شده است. تند آموزی یعنی سریعتر از رقیب پی بردن به این نکته که چه چیزی موثر و چه چیزی تر است در این رابطه دو موضوع باید در نظر گرفته شود یک سرعت یادگیری افراد و دیگری سرعت انتقال آموخته ها

اتاق فکر ضرورت شهر دانشی

اتاق های فکر برای پرکردن خلاء موجود در نظام سیاست گذاری و تصمیم گیری و کمک به نیروهای مدیریتی تاسیس شدند تا بتوانند با کمک فکری و پژوهشی به مدیران پلی بین قدرت و دانش حاصل کرده و پشتیبانی فکری و مشاوره ای حکومتی و با نقش سیاست پژوهشی و حل مشکلات را به عهده بگیرند این مراکز می توانند با خلق افکار و ایده های نو و پرورش و ارائه آن به مدیران با ارتباط با دانشگاهها و مراکز تحقیقاتی و پژوهشی در بهره برداری از فرصتهای جدید و ایجاد منافع بیشتر برای جامعه گام بردارند. در واقع همان مراکز مطالعاتی و پژوهشی هستند که مطالعات و تحقیقات کاربردی انجام می دهند و بدین طریق علاوه بر فکر سازی می توانند افراد خیره و زبده علمی و مدیران آینده را نیز تربیت کنند اما درجه موفقیت و میزان تاثیر گذاری این کانونها بسته به عواملی مختلف مانند ساختارهای دولت شهرهای مورد نظر وابستگی به مراکز دولتی یا خصوصی میزان پذیرش آن توسط افکار عمومی و میزان درک از این مراکز می تواند متفاوت باشد. چنانکه این سیستم سالیان سال است یکی از علل پیشرفتگی و موفقیت سیاستهای سیاسی و تصمیم گیری است البته تشکیل اتاق های فکر بین سازمانی و حتی در سطح شهرها باعث تسهیل سازی بستر ارتباطی بین دستگاهی و حتی با نگاهی فرایندی گردد.

فواید اتاق فکر و بکارگیری آن :

- بهره مندی از دیدگاه صاحب نظران مختلف اقتصادی - اجتماعی - سیاسی - فرهنگی
- عملیاتی کردن دیدگاههای علمی و انطباق با نیازها و عطش افکار عمومی
- طرح و بررسی آخرین نظر سنجی و نیازسنجی ها در درون و بیرون شهری
- شناخت نقاط ضعف و قوت افکار و نظرات مطروحه
- تحقق مشارکت جویی و مشارکت آفرینی

بدون یک چشم انداز روشن هر گونه تلاش برای انتقال به شهر دانشی محکوم به شکست است در این چشم انداز راهبردی باید تمامی مسائل شهر در نظر گرفته شود ساختار مدیریت شهری باید متحول شوند برای نمونه می توان به آموزش کارکنان و مدیران اصلاح ساختار اداری و تمرکز زدایی اشاره نمود از دیگر عوامل سازمانی می توان پشتیبانی مدیران ارشد شهری و اعضا شورای شهر از ابتکار عمل شهر دانشی را مطرح کرد.

مناطق شهری با استفاده از توسعه دانش و نوآوری می توانند جهش های مناسب و موثری برای تحقق چشم انداز خود بردارند. دانش به طور روز افزون به عنوان منبع اصلی رشد اقتصادی ، سیاسی ، فرهنگی و اجتماعی در نظر گرفته می شود از این رو تولید و توزیع آن هدف اصلی موسسات و حکومت ها به شمار می رود در این راستا شهرهای دانش محور ظهور یافتند این شهرها فضاهایی را برای نخبگان و سازمانهای پیشرفته فراهم می سازند به علاوه شهرها به منظور توسعه شهری و ارتقاء کیفیت زندگی شهری و ترسیم و تحقق آینده آرمانی خود ضرورت دارد که برنامه ریزی استراتژیک در این زمینه داشته باشند چشم انداز شهرها در هزاره سوم به سوی شهرهای دانایی محور می باشد. شهرها دارای فضاهای بی شماری هستند که می توانند خلاقیت و نوآوری را افزایش دهند این فضا ها به عنوان محرکه های نوآوری شهری شناخته می شوند و نهایتاً تحقق آینده ایی آرمانی و زیبارا در بر خواهد داشت. استراتژی های توسعه و حمایت از محرکه های نوآوری باعث خلق و توزیع دانش در سطح شهر می گردد ، همچنین نیروی انسانی خلاق شهرها ارتباط نزدیکی با نوآوری و توسعه شهرها دارند شهرها محلی برای پرورش افراد خلاق است و همانند سازمان های یادگیرنده شهروندان خود را توانمند می سازند این گونه شهرها برای تبدیل شدن به شهر یادگیرنده بر خلاقیت و نوآوری تاکید می ورزند.

مصطفی ملایی، مدیر مرکز رشد علوم انسانی و استاد خلاقیت و کارآفرینی حوزه علوم انسانی